

FACULTY OF LANGUAGES

SYLLABUS

FOR

THE BATCH FROM THE YEAR 2022 TO YEAR 2024

Programme

M. Phil

(Semester I- III)

Examinations: 2022-2024

ESTD. 1892

**PG DEPARTMENT OF PUNJABI STUDIES
KHALSA COLLEGE, AMRITSAR**

Note: (a) Copy rights are reserved. Nobody is allowed to print it in any form.
(b) Subject to change in the syllabi at any time.
(c) Please visit the College website time to time.

Programme Name	M. Phil. Punjabi
Programme Code	MPPBI
ਯੋਗਤਾ <ul style="list-style-type: none"> ਦਾਖਲਾ ਟੈਸਟ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ 55% ਨੰਬਰਾਂ ਨਾਲ (SC/ST ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 50% ਨੰਬਰਾਂ ਨਾਲ)। (ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।) 	

S.No.	PROGRAMME OBJECTIVES
1.	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੋਜ ਦੇ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖੋਜ-ਸੰਕਲਪ, ਖੋਜ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਖੋਜ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਖੇਤਰੀ ਜਾਂ ਸਾਹਿਤਕ ਖੋਜ ਆਦਿ ਅਤੇ ਖੋਜ ਤਕਨੀਕ ਜਿਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ, ਸਟਾਇਲ ਸ਼ੀਟ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਟਾਇਲ ਸ਼ੀਟ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅੰਦਰ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
2.	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਪੱਧਰੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਪਾਠਾਂ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਉਹ ਪਾਠਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਤਹਿ ਹੇਠ ਪਈ ਵਿਆਕਰਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਪਕੜਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3.	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
4.	ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਸਾਹਿਤ-ਅਧਿਐਨ, ਲੋਕਧਾਰਾ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਆਦਿ ਖੇਤਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
5.	ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਮਾਜ, ਧਰਮ, ਆਰਥਿਕਤਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ, ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਆਦਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਜੀਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਧਾਰਕ ਬਣਦਾ ਹੈ।
6.	ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ (UGC & Civil Services) ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
7.	ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਹਿਤਕ, ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਨਜਿੱਠਣ/ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
8.	ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ (ਸੰਪਾਦਨ, ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਟਾਈਪਿੰਗ, ਐਂਕਰਿੰਗ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਆਦਿ) ਵਿਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
9.	ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਅਨੁਵਾਦਕ, ਅਧਿਆਪਕ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਕਾਲਮ ਨਵੀਸ, ਪੱਤਰਕਾਰ, ਵੈੱਬ ਲੇਖ ਸਿਰਜਕ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਵਿਵਸਾਇਕ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
10.	ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਖੋਜ-ਨਿਬੰਧ ਕਰਵਾ ਕੇ ਖੋਜ-ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਾਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

S.No.	PROGRAMME SPECIFIC OUTCOMES (PSOS)
1	<p>ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ਇਸ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੋਜ ਦੇ ਵਿਧੀ-ਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਖੋਜੀ ਬਿਰਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਖੋਜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀ ਅੰਦਰ ਗੁਣਾਤਮਕ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਅਧਿਐਨ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਵੇਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਰਦੂ ਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਸਿੱਖਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਜੋ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਵਿਚ ਹੈ, ਉਸ ਤੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਵਿਸ਼ੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤਹਿਤ ਉਸ ਅੰਦਰ ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ, ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ-ਖੋਜ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸੰਜੀਦਾ ਵਿਵੇਕ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪਾਂ ਜਿਵੇਂ ਆਧੁਨਿਕ ਕਵਿਤਾ, ਨਾਵਲ, ਨਾਟਕ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਤ-ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੋਇਆ ਆਧੁਨਿਕਤਾ, ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਮਾਨਵੀ-ਸੰਵੇਦਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹੀ ਉਹ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾ ਕੇ ਪਰਵਾਸੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਖੁਦ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾਟਕ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਵਿਸ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਥੀਏਟਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। <p>ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਸਰਾ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ਇਸ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਪਰਪੱਕਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਮੀਨਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖੋਜ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀਆਂ ਵਿਹਾਰਕ ਵਿਧੀਆਂ ਸਿੱਖ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਤਤਕਰਾ/Index
ਐਮ. ਫਿਲ. ਪੰਜਾਬੀ
M. Phil. Punjabi

Sr. No.	Code	Paper	Subject	Theory	Internal Assessment Based on Term Paper/ Seminar	Total Marks	Page No.
Programme Outcomes (POs), Programme Specific Outcomes (POSOS) and Eligibility							2-3
ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ							
1.	MPPB-611	ਪੇਪਰ ਪਹਿਲਾ	ਖੋਜ-ਵਿਧੀ (Research Methodology)	75	25	100	5-6
2.	MPPB-612	ਪੇਪਰ ਦੂਜਾ	ਅਧਿਐਨ ਤਕਨੀਕਾਂ (Techniques of Study)	75	25	100	7-8
3.	MPPB-613	ਪੇਪਰ ਤੀਜਾ - ID	*ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਜ਼ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ				
	MPPB-613A	ਆਪਸ਼ਨ - I	ਉਰਦੂ	75	25	100	9
	MPPSY-6108	ਆਪਸ਼ਨ - II	ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ	75	25	100	10
4.	MPPB 614	ਪੇਪਰ ਚੌਥਾ- ਆਪਸ਼ਨਜ਼	*ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਜ਼ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ				
	MPPB-614A	ਆਪਸ਼ਨ - I	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ	75	25	100	11-12
	MPPB-614B	ਆਪਸ਼ਨ - II	ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ	75	25	100	13-14
	MPPB-614C	ਆਪਸ਼ਨ - III	ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ	75	25	100	15-16
	MPPB-614D	ਆਪਸ਼ਨ - IV	ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ	75	25	100	17-18
	MPPB-614E	ਆਪਸ਼ਨ - V	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ	75	25	100	19-20
	MPPB-614F	ਆਪਸ਼ਨ - VI	ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਗਲਪ	75	25	100	21-22
	MPPB-614G	ਆਪਸ਼ਨ - VII	ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ	75	25	100	23-24

ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਜਾ	
<p>ਸੈਮੀਨਾਰ: ਦੂਸਰੇ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਆਪਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਖੋਜ-ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਚੁਣ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ, ਅਧਿਆਇ ਵੰਡ ਤੇ ਖੋਜ-ਯੋਜਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਇਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰੇਗਾ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 'S' for Satisfactory ਜਾਂ 'U' for Un-satisfactory ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ।</p>	'S' or 'U'
ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਸਰਾ	
<ul style="list-style-type: none"> ਤੀਸਰੇ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਖੋਜ-ਨਿਬੰਧ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੋਜਾਰਥੀ ਪ੍ਰੀ-ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੋਜਾਰਥੀ ਆਪਣੇ ਖੋਜ-ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ, ਖੋਜ-ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੋਜ-ਕਾਰਜ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ/ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਏਗਾ। ਖੋਜ-ਨਿਬੰਧ 	

ਐਮ. ਫਿਲ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)

MPPB-611: ਪੇਪਰ ਪਹਿਲਾ

ਖੋਜ ਵਿਧੀ (Research Methodology)

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ 2-2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਉੱਤਰ 6-7 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ 18 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ, ਤੀਸਰਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਭਾਗ 19-19 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸੈਮੀਨਾਰ ਅਧਾਰਿਤ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ (Course Objective)

- ਖੋਜਾਰਥੀ ਨੂੰ ਖੋਜ ਦੇ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖੋਜ-ਸੰਕਲਪ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਨੂੰ ਖੋਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਨੂੰ ਖੋਜ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਖੇਤਰੀ ਜਾਂ ਸਾਹਿਤਕ ਖੋਜ ਆਦਿ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਨੂੰ ਖੋਜ ਤਕਨੀਕ, ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ, ਖੋਜ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਾ ਵਿਹਾਰਕ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਨੂੰ ਸਟਾਇਲ ਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਟਾਇਲ ਸ਼ੀਟ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਅੰਦਰ ਖੋਜ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਖੋਜਾਰਥੀ ਖੋਜ ਦੇ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖੋਜ-ਸੰਕਲਪ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਖੋਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਖੋਜ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਖੇਤਰੀ ਜਾਂ ਸਾਹਿਤਕ ਖੋਜ ਆਦਿ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਖੋਜ ਤਕਨੀਕ, ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ, ਖੋਜ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਸਟਾਇਲ ਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਟਾਇਲ ਸ਼ੀਟ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਅੰਦਰ ਖੋਜ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- (ੳ) ਖੋਜ (ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ) ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਖੋਜ: ਸੰਕਲਪ, ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਤੇ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ
(ਅ) ਖੋਜ ਨੈਤਿਕਤਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ।
(ੲ) ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ: ਰੂਪ-ਰੇਖਾ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਮਗਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲੰਕਣ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- (ੳ) ਸਟਾਇਲ ਸ਼ੀਟ: ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ
(ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਸਟਾਇਲ ਸ਼ੀਟ: ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ

- (ੳ) ਖੋਜ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾ
(ਅ) ਸਿਧਾਂਤਕ, ਅਕਾਦਮਿਕ, ਵਿਹਾਰਕ, ਤੁਲਨਾਤਮਿਕ, ਮੈਟਾ-ਆਲੋਚਨਾ
(ੲ) ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ: ਸਾਹਿਤਕ ਤੱਥ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਘਟਨਾ; ਰੂਪਾਂ, ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਤੇ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਉਦਭਵ, ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਗਠਨ; ਕਾਲ-ਵੰਡ, ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪੱਖ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਖੇਤਰੀ ਵਿਧੀਆਂ (ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੇ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ)

- (ੳ) ਖੋਜ-ਯੋਜਨਾ
(ਅ) ਸਾਮੱਗਰੀ: ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਇਕੱਤਰੀਕਰਣ, ਲਿਪੀ-ਅੰਤ੍ਰਣ (ਆਈ.ਪੀ.ਏ.) ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ
(ੲ) ਨਿਰੀਖਣ, ਇੰਟਰਵਿਊ, ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ (Schedule)
(ੳ) ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ, **ਸਾਹਿਤ-ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ**, ਰਘਬੀਰ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਖੋਜ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸੇਧ** (ਦੇਵਿੰਦਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ), ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਧਰਮ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਸੰਦਰਭ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪਿਆਰ ਸਿੰਘ, **ਖੋਜ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਵਹਾਰ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, **ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਦਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸ਼ੈਲ ਕੁਮਾਰੀ, **ਸ਼ੋਧ ਤੰਤਰ ਔਰ ਸਿਧਾਂਤ**, ਲੋਕਵਾਣੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਣ ਰਾਵਤ, **ਸਮਾਜਕ ਸ਼ੋਧ ਕੀ ਵਿਧੀਆਂ**, ਰਾਵਤ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਜੈਪੁਰ।
- C.R. Kothari, **Research Methodology**, Wiley Eastern Ltd. New Delhi.
- R. K. Verma, Gopal Verma, **Methodology and Techniques of Research**, Anmol Publications, Delhi.

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- **ਸੰਵਾਦ**, ਅੰਕ 3, ਜਨਵਰੀ-ਜੂਨ 2013, ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- **ਖੋਜ ਦਰਪਣ**, ਜਨਵਰੀ 1974, ਜਨਵਰੀ 1976, ਜੁਲਾਈ 1979, ਜੁਲਾਈ 1981, ਜੁਲਾਈ 1985, ਜੁਲਾਈ 1989-93, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- **ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਨੀਆ**, ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ 1983, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- **ਪਰਖ**, ਸਾਹਿਤਕ ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਜਿਲਦ-2, 1976, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਐਮ. ਫਿਲ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)
MPPB-612: ਪੇਪਰ ਦੂਜਾ
ਅਧਿਐਨ ਤਕਨੀਕਾਂ (Techniques of Study)

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਉੱਤਰ 6-7 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ 18 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ, ਤੀਸਰਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਭਾਗ 19-19 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸੈਮੀਨਾਰ ਅਧਾਰਿਤ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ (Course Objective)

- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਗਿਆਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਦੌਰ ਦੀਆਂ ਗਿਆਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਸਤੀਵਾਦ, ਉਤਰ-ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਨਾਰੀਵਾਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀ ਸਮਝਾਉਣਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਕਰਾਉਣੀ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਖੋਜਾਰਥੀ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ ਨੂੰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਸਮਝ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਗਿਆਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਦੌਰ ਦੀਆਂ ਗਿਆਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸਮਝ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਬਸਤੀਵਾਦ, ਉਤਰ-ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਨਾਰੀਵਾਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਏਗਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਭ ਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਪਰੰਤ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰੇਗਾ।

**ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ
ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ**

ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ

- (ੳ) ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਤੇ ਮੱਧਕਾਲੀ ਗਿਆਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵਿਧੀਆਂ: ਭਾਰਤੀ, ਯੂਨਾਨੀ ਅਤੇ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਬੋਧ
(ਅ) ਆਧੁਨਿਕ ਗਿਆਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵਿਧੀਆਂ: ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ, ਰੂਪਵਾਦੀ, ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ

- (ੳ) ਬਸਤੀਵਾਦ
(ਅ) ਉਤਰ-ਆਧੁਨਿਕਤਾ
(ੲ) ਨਾਰੀਵਾਦ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

- (ੳ) ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਿਛੋਕੜ: ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਜੁਗਤਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
(ਅ) ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪੱਧਰ: ਆਰਥੋਗਰਾਫੀ; ਧੁਨੀ ਵਿਗਿਆਨ; ਸਾਰਥਕ ਧੁਨੀ ਵਿਗਿਆਨ; ਭਾਵੰਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ; ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਭਾਵੰਸ਼ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ; ਵਾਕ ਵਿਗਿਆਨ, ਵਾਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਲੋਕਧਾਰਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ

- (ੳ) ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ (ਰੂਪਵਾਦੀ, ਚਿਹਨ-ਵਿਗਿਆਨਕ, ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ)
(ਅ) ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ (ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ, ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ)

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਆਤਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਉੱਤਰ-ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਆਤਮ ਸਿੰਘ, ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- _____, ਸਮਾਜਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਰੋਤ ਤੇ ਸਰੂਪ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗੁਰਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਉੱਤਰਆਧੁਨਿਕਤਾਵਾਦ, ਮਦਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ: ਵਰਤਮਾਨ ਪਰਿਪੇਖ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਮਿੰਨੀ ਸਲਵਾਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ: ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੱਛਮੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਵੇਚਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ ਕਾਂਗ, ਬਸਤੀਵਾਦ, ਉੱਤਰ-ਬਸਤੀਵਾਦ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।
- ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਮਦਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਵਨੀਤਾ, ਨਾਰੀਵਾਦ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਅਜੰਤਾ ਬੁੱਕ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ, ਦਿੱਲੀ, 2000.
- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ, ਕੇ. ਜੀ. ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੋਪੀਚੰਦ ਨਾਰੰਗ, ਸੰਰਚਨਾਵਾਦ, ਉੱਤਰ-ਸੰਰਚਨਾਵਾਦ ਤੇ ਪੂਰਬੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।

ਐਮ. ਫਿਲ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)
MPPB-613A: ਪੇਪਰ ਤੀਜਾ, ਆਪਸ਼ਨ-I
ਉਰਦੂ (ID)
Urdu

Time: 3 Hours
Total Hours: 60

Credit per Week: 04
Theory: 75, Internal Assessment: 25, Maximum Marks: 100

Note: Instructions for paper setters/examiners and candidates:

This paper consists of four units, out of which two questions from each unit will be set. Students shall attempt one question from each unit. Unit I carries 18 marks, Unit - II, III, IV carries 19 marks each. The medium of the paper will be Urdu/Shahmukhi.

Course Objective

- Knowledge of Urdu language and literature.
- Ability to read texts in relation to their historical & cultural contexts.
- Ability to translate Urdu into other languages and vice versa.

Course Outcomes (CO's)

- Students will get basic knowledge of Urdu language and opportunity to learn the Urdu Language.
- With this course students will be able to read and write the Urdu Language.
- To identify and understand the meaning of words of Urdu language used in Punjabi Language.
- This will establish student's affinity with urdu language.

Syllabus and Courses of Reading

Books Prescribed: Lazmi Urdu Nisab (1st half of Prose and 1st half of Poetry) by Khalida Naheed published by Educational Book House, A.M.U. Market, Aligarh

Units and Themes

Section-A

Passages for Translation

Section-B

Stanzas for Explanation

Section-C

Word Meanings and their use in the Sentences

Section-D

General Information: Names of Days, Months, Seasons, Relations, Colours, Body Parts, Animals, Birds, Fruits, Vegetables, Counting etc.

Suggested Books:

- Dr. Amarwant Singh, **Urdu Qaida**, Punjabi University, Patiala.
- Maulvi Mohammad Isma'eel Merathi, **Urdu Ki Pehli Kitab**, Farid Book Depot, Delhi.

ਐਮ. ਫਿਲ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)

MPPB-6108: ਪੇਪਰ ਤੀਜਾ, ਆਪਸ਼ਨ-II

ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ (ID)

Time: 3 Hours
Total Hours: 60

Credit per Week: 04
Theory: 75, Internal Assessment: 25, Maximum Marks: 100

Note: Instructions for paper setters/examiners and candidates:

This paper consists of four units, out of which two questions from each unit will be set. Students shall attempt one question from each unit. Unit I carries 18 marks, Unit - II, III, IV carries 19 marks each. The medium of the paper will be Punjabi, Hindi or English.

Course Objective

- To bring awareness in students regarding their mental processes, behaviors and emotional reactions.
- To enable students in regard to personality assessment with different psychological measures.
- To teach various coping strategies to deal with stress effectively.
- To prepare students to become better learners and teachers by emphasizing on research process.

Course Outcomes (COs)

- Understand the general notions of Psychology and how it is related to their field.
- Know theirs as well as others' personality with the help of different personality theories and their assessment.
- Gain knowledge about motivation and intelligence.
- Cope with frustrating and provoking situations in a socially useful way.
- Become an effective teacher as well as learner.
- To perform action research appropriately by understanding its implications.

Section - A

1. Definition, Scope and Approaches of Psychology. Inter-relation with Literature.
2. Educational Psychology: Characteristics of Effective Teacher, Techniques for Effective Teaching, Program Evaluation Research, Action Research and Teacher as Researcher.

Section - B

1. Basic concepts of Freud: Unconscious, Conscious, Id, Ego and Super Ego, List and define Freud's stages of Personality development.
2. Define eight stages of Personality development as Proposed by Erikson.
3. Description of Personality Tests- Eysenck's Personality Questionnaire (EPQ), NEO- Personality Inventory and Word Association Test.

Section - C

1. Motivation: Definition, Theories (Maslow, Herzberg and Content theory)
2. Intelligence: IQ, Theories of Intelligence (Spearman, Thurstone, Gardener, Sternberg)

Section - D

1. Aggression: Definition, Types and Factors effecting Aggression.
2. Frustration: Definition, Sources, Conflict: Approach-Approach, Avoidance-Avoidance and Approach-Avoidance Conflicts.

Suggested Books:

1. Morgan and King: *Introduction to Psychology*- Tata Mc Graw hill.
2. Atkinson and Hilgards: *Introduction to Psychology* 16th edition by Susan Nolen-Hoeksema, Cengage.
3. John W. Santrock: *Educational Psychology*, fifth edition- Mc Graw Hill.
4. S. K Mangal: *Advanced Educational Psychology*, Second Edition- PHI Learning Private Limited.

ਐਮ. ਫਿਲ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)

MPPB-614A: ਪੇਪਰ ਚੌਥਾ, ਆਪਸ਼ਨ-I

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਉੱਤਰ 6-7 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ 18 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ, ਤੀਸਰਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਭਾਗ 19-19 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਟਰਮ ਪੇਪਰ ਅਧਾਰਿਤ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ (Course Objective)

- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਲ, ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤਕ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਉਪਰ ਪੈ ਰਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਖੋਜਾਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਨਵੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
- ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ ਸੰਵੇਦਨਾ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਿੱਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਵਿ-ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਭਿੰਨ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਖੋਜਾਰਥੀ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸਮਝ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ: ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੁਝਾਨ

(ੳ) ਪਰੰਪਰਾਗਤ

(ਅ) ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ

(ੲ) ਰੂਪਵਾਦੀ ਤੇ ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ

(ਸ) ਉੱਤਰ ਆਧੁਨਿਕ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਸਿੱਧਾਂਤਕ ਅਧਿਐਨ

(ੳ) ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਵੇਦਨਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ

(ਅ) ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ

ਲੂਣਾ: ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ

ਰੁੱਖ ਤੇ ਰਿਸ਼ੀ: ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਅਤਰ ਸਿੰਘ, **ਕਾਵਿ-ਅਧਿਅਨ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- _____, **ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ**, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, **ਸਾਹਿਤ ਸੰਵੇਦਨਾ**, ਰਘਬੀਰ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਆਤਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, **ਉਤਰ-ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, **ਸ਼ਬਦ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਸੰਵਾਦ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਭਗਤ ਸਿੰਘ, **ਵਿਸ਼ਵ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, **ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇਹ ਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀ**, ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਕਰੋਦੀ।
- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ (ਸੰਪਾ.), **ਲੂਣਾ: ਸਮੀਖਿਆ-ਵਿਧੀਮੂਲਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ**, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- _____, **ਸਮੀਖਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ**, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, **ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ: ਵਰਤਮਾਨ ਪਰਿਪੇਖ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, **ਪੱਛਮੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਵੇਚਨ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, **ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, **ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਆਧਾਰ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਰਾਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, **ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ**, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, **ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ**, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਅਧਿਐਨ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ, **ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, **ਪਾਠ ਉਤਰ-ਪਾਠ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।

ਐਮ. ਫਿਲ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)

MPPB-614B: ਪੇਪਰ ਚੌਥਾ, ਆਪਸ਼ਨ-II

ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਉੱਤਰ 6-7 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ 18 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ, ਤੀਸਰਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਭਾਗ 19-19 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਟਰਮ ਪੇਪਰ ਅਧਾਰਿਤ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਮਿਥ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਨਿਕਾਸ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਰਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ, ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਮਿਥ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਨਿਕਾਸ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਰਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ: ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੁਝਾਨ
(ੳ) ਮੁੱਢਲੇ ਰੁਝਾਨ
(ਅ) ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਰੁਝਾਨ
(ੲ) ਮਿਥ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਰੁਝਾਨ
(ਸ) ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਧਿਐਨ

(ੳ) ਵਾਰਤਕ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
(ਅ) ਮੱਧਕਾਲੀ ਵਾਰਤਕ ਰੂਪ: ਸਾਖੀ, ਜਨਮ ਸਾਖੀ, ਪਰਚੀ, ਟੀਕੇ, ਪਰਮਾਰਥ, ਮਸਲੇ, ਗੋਸ਼ਟਿ, ਅਨੁਵਾਦ ਆਦਿ
(ੲ) ਆਧੁਨਿਕ ਵਾਰਤਕ ਰੂਪ: ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ, ਜੀਵਨੀ, ਸਫਰਨਾਮਾ, ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ, ਸੰਸਮਰਣ, ਡਾਇਰੀ, ਨਿਬੰਧ, ਲਲਿਤ-ਨਿਬੰਧ ਆਦਿ।

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ

ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ - ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.)

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ

ਚੋਲਾ ਟਾਕੀਆਂ ਵਾਲਾ - ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਸੰਦਰਭ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ:ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਵਾਰਤਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਸਾਖੀ-ਸੁਰਤਿ, ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਮੰਥਨ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ।
- ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ, ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ:ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਕਸੇਲ, ਗਦ ਅਧਿਐਨ (ਵਿਧੀ ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ), ਅਮਰਜੀਤ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ: ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਵਿਉਹਾਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਨਮਸਾਖੀ ਪਰੰਪਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਨਮਸਾਖੀਆਂ ਦਾ ਤਾਤਵਿਕ ਅਧਿਐਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੰਦਾ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਪੁਨਰ ਨਿਰੀਖਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਨਮਸਾਖੀ/ ਮਿੱਥ ਵਿਗਿਆਨ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।
- ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਿਕ ਅਧਿਐਨ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੂ ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਾਜਬੀਰ ਕੌਰ, ਪੁਰਾਤਨ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਅਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਵੈਜੀਵਨੀ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਤਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ 'ਚੋਲਾ ਟਾਕੀਆਂ ਵਾਲਾ': ਪਾਠ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਅਧਿਐਨ, ਐੱਚ. ਕੇ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਸਵੈਜੀਵਨੀ: ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣੀ ਪੜ੍ਹਤ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਵੈਜੀਵਨੀ: ਇਕ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜੀਵਨੀ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੁਮਾਰ (ਸੰਪਾ.), ਆਰਸੀ: ਸਾਹਿਤਕ ਸਮੀਖਿਆ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਪੁਰਾਤਨ ਵਾਰਤਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ-21, ਮਾਰਚ 1983, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਖੋਜ ਦਰਪਣ, ਜੁਲਾਈ 1977, ਜਨਵਰੀ 1998 (ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਅੰਕ), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਨੀਆ, ਵਾਰਤਕ ਅੰਕ, ਅਗਸਤ 1955, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸਾਹਿਤ ਸਮਾਚਾਰ, ਜੁਲਾਈ-ਦਸੰਬਰ 1962.

ਖੋਜ-ਪ੍ਰਬੰਧ

- ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ੰਭੂ ਨਾਥ ਵਾਲੀ ਜਨਮਸਾਖੀ ਵਿਚ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀਆਂ ਜੁਗਤਾਂ ਦਾ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਐਮ. ਫਿਲ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)
MPPB-614C: ਪੇਪਰ ਚੌਥਾ, ਆਪਸ਼ਨ-III
ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ 2-2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਉੱਤਰ 6-7 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ 18 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ, ਤੀਸਰਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਭਾਗ 19-19 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਟਰਮ ਪੇਪਰ ਅਧਾਰਿਤ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਜੁਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਟ-ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੁਝਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਟਕ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਖੋਜਾਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਜੁਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਨਾਟ-ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੁਝਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਨਾਟਕ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

**ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ
ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ**

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ: ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੁਝਾਨ
(ੳ) ਪਰੰਪਰਾਗਤ
(ਅ) ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ
(ੲ) ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਤੇ ਚਿਹਨ-ਵਿਗਿਆਨਕ
(ਸ) ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
(ੳ) ਨਾਟਕ ਦੀ ਵਿਧਾ
(ਅ) ਨਾਟਕ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ
(ੲ) ਨਾਟਕ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਮੂਲ ਸੰਕਲਪ
(ਸ) ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ: ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਕ ਸਾਰੰਗੀ ਹਾਂ - ਡਾ. ਆਤਮਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ
ਪਿਆਸਾ ਕਾਂ - ਪਾਲੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਉਮਾ ਸੇਠੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਆਲੋਚਨਾ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਕੋਸ਼, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ, ਰੰਗਮੰਚ, ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਭਰਤਮੁਨੀ (ਜੀ.ਐਨ. ਰਾਜਗੁਰੂ-ਅਨੁ.), ਨਾਟਕ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ, ਸਮੀਖਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਸੰਰਚਨਾਵਾਦ ਦੇ ਆਰ-ਪਾਰ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਸੰਵਾਦ ਪੁਨਰ ਸੰਵਾਦ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ (ਸੰਪਾ.), ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ: ਸਰੂਪ ਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਕ ਸਾਰੰਗੀ ਹਾਂ ਨਾਟ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਆਤਮਜੀਤ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਤਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ: ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਗ੍ਰੇਸੀਅਸ ਬੁੱਕਸ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਚਿਹਨ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ, ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁੱਕਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ, ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪਾਲੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁੱਕਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਨਾਟ-ਚਿੰਤਨ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਹਾਰ ਤੇ ਮਸਲੇ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਅਹੂਜਾ, ਨਾਟ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਜੌੜਾ, ਪਾਲੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਟ-ਪ੍ਰਵਚਨ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸਬਿੰਦਰਜੀਤ ਸਾਗਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸੁਖਵੀਰ ਕੌਰ, ਪਾਲੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਦੀ ਨਾਟ- ਸੰਵੇਦਨਾ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਸਿਧਾਂਤ, ਸੇਧ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- ਖੋਜ ਦਰਪਣ, ਜਿਲਦ VII ਅੰਕ 1, ਜਨਵਰੀ 1986, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਐਮ. ਫਿਲ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)

MPPB-614D: ਪੇਪਰ ਚੌਥਾ, ਆਪਸ਼ਨ-IV

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ 2-2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਉੱਤਰ 6-7 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ 18 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜਾ, ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਭਾਗ 19-19 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਟਰਮ ਪੇਪਰ ਅਧਾਰਿਤ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਬਾਰੇ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਮੈਟਾ ਆਲੋਚਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪੜਨਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤਕ ਖੋਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਆਲੋਚਨਾ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਚੇਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਖੋਜ (ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ.) ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੁਚੇਤ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨਗੇ ਉਹ ਸਮਾਜ/ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪੁਣ-ਛਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਨਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੁਝਾਨ

- (ੳ) ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ
- (ਅ) ਰੂਪਵਾਦੀ-ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ
- (ੲ) ਉੱਤਰ-ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ
- (ਸ) ਗਲੋਬਲੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਆਲੋਚਨਾ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ

- (ੳ) ਆਲੋਚਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ
- (ਅ) ਪੂਰਬੀ ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਆਲੋਚਨਾ ਸਿਧਾਂਤ
- (ੲ) ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ
- (ਸ) ਮੈਟਾ ਆਲੋਚਨਾ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ

‘ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਆਲੋਚਨਾ’, ਸਾਹਿਤਿਆਰਥ: ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ

‘ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ’, ਅਧਿਐਨ ਤੇ ਅਧਿਆਪਨ: ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਅਵਨੇਰ ਜੀਸ, ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸੁਹਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਬੁੱਕ ਸੈਂਟਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਰਖ, ਵਰਲਡ ਬੁੱਕ ਸੈਂਟਰ, ਦਿੱਲੀ।
- ਗੁਰਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਉਤਰ-ਆਧੁਨਿਕਤਾਵਾਦ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- _____, ਵਿਸ਼ਵ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਸਰਨ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ, ਪੱਛਮੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਸਮੀਖਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਸੰਬਾਦ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਸਾਹਿਤ ਵਿਗਿਆਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੱਛਮੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਵੇਚਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਇਕ ਪਰਿਚਯ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- _____, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸੰਦਰਭ, ਰਘੁਬੀਰ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ (ਸੰਪਾ.), ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਅਸਤਿਤ੍ਵਵਾਦ ਅਤੇ ਐਬਸਰਡਿਟੀ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2013.
- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਯਥਾਰਥੀ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਵੀ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨਵੀਨ ਆਲੋਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਸੇਧ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ (ਸੰਪਾ.), ਸਾਹਿਤ ਕੋਸ਼: ਪਰਿਭਾਸ਼ਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਆਲੋਚਨਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ: ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਸਮੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- _____, ਸਾਹਿਤਿਆਰਥ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- _____, ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਸਿਧਾਂਤ, ਸੇਧ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ (ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਅੰਕ 69, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ (ਸਾਹਿਤਕ ਵਾਦ ਅੰਕ), ਅੰਕ 31-32, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਐਮ. ਫਿਲ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)

MPPB-614E: ਪੇਪਰ ਚੌਥਾ, ਆਪਸ਼ਨ-V

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ 2-2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਉੱਤਰ 6-7 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ 18 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ, ਤੀਸਰਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਭਾਗ 19-19 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਟਰਮ ਪੇਪਰ ਅਧਾਰਿਤ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਖੋਜਾਰਥੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਵਿਆਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਖੋਜ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
- ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਧਿਐਨ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਖੋਜਾਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰੇਗਾ।
- ਪਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਧੀਆਂ ਅਧਾਰਿਤ ਖੋਜ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗਾ।
- ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਏਗਾ।
- ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰੇਗਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ:

- (ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ
- (ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ: ਪਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਖੋਜ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਧੀਆਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਖੋਜ
- (ੲ) ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ
- (ਸ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਸਿਧਾਂਤ: ਰੂਪਾਂਤਰੀ ਵਿਆਕਰਨ, ਸਿਸਟਮੀ ਵਿਆਕਰਨ, ਕੇਸ ਵਿਆਕਰਨ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ:

ਪਾਠ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀ, ਪ੍ਰਵਚਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਡਿਫਰਾਂਸ ਤੇ ਵਿਰਚਨਾ ਵਿਧੀ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

(ੳ) ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪਰਿਵਾਰ: ਭਾਰਤੀ ਆਰੀਆਈ ਭਾਸ਼ਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ; ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤੀ ਆਰੀਆਈ ਭਾਸ਼ਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧ

(ਅ) ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ:

ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਸੰਕਲਪ, ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਸਥਾਪਤੀ
ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ: ਜਾਣ-ਪਛਾਣ, ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ ਅਤੇ ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), **ਚਿਹਨ ਵਿਗਿਆਨ**, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, **ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਰਹਿੰਦ।
- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਰਸੀ, **ਸਮੀਖਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ**, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਕੰਵਰ, **ਵਚਨ ਪ੍ਰਵਚਨ**, ਜਗਜੀਤ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਤੇਜਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, **ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਵਚਨ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, **ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਦੁਨੀ ਚੰਦ, **ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ**, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), **ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, **ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ: ਭਾਸ਼ਾਈ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਮਾਡਲ**, ਸੁੰਦਰ ਬੁੱਕ ਡੀਪੋ, ਜਲੰਧਰ।
- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, **ਸਿਧਾਂਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ**, ਮਦਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਮਿੰਨੀ ਸਲਵਾਨ, **ਰੂਪਾਂਤਰੀ ਪ੍ਰਜਨਕ ਵਿਆਕਰਨ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਵੇਦ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, **ਸ਼ਬਦ ਸਰੋਕਾਰ**, ਦੀਪਕ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਜਲੰਧਰ।

ਐਮ. ਫਿਲ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)
MPPB-614F: ਪੇਪਰ ਚੌਥਾ, ਆਪਸ਼ਨ-VI
ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਗਲਪ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ 2-2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਉੱਤਰ 6-7 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ 18 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ, ਤੀਸਰਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਭਾਗ 19-19 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਟਰਮ ਪੇਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਵਲ, ਕਹਾਣੀ, ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਬਾਬਤ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਗਲਪ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ, ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ, ਰੂਪਵਾਦੀ, ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ, ਚਿਹਨ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਗਲਪ ਪ੍ਰਤੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਖੋਜਾਰਥੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਵਲ, ਕਹਾਣੀ, ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਪ੍ਰਤੀ ਡੂੰਘੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਗਲਪ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ, ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ, ਰੂਪਵਾਦੀ, ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ, ਚਿਹਨ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਗੇ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਗਲਪ ਪ੍ਰਤੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

**ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ
ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ**

ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਗਲਪ: ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੁਝਾਨ
(ੳ) ਪਰੰਪਰਾਗਤ
(ਅ) ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ
(ੲ) ਰੂਪਵਾਦੀ, ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਤੇ ਚਿਹਨ ਵਿਗਿਆਨਕ
(ਸ) ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤਰ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
(ੳ) ਨਾਵਲ ਦੀ ਵਿਧਾ
(ਅ) ਕਹਾਣੀ, ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ, ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ
ਕੌਰਵ ਸਭਾ - ਮਿੱਤਰ ਸੈਨ ਮੀਤ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ
ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਾਹਰਾਹ - ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.)

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, **ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ**, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦਵੇਸ਼ਵਰ, **ਨਾਵਲ ਸ਼ਾਸਤਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ**, ਲੋਕ ਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, **ਨਾਵਲ ਆਲੋਚਨਾ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਕੋਸ਼**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ, **ਮਸਲੇ ਗਲਪ ਦੇ**, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, **ਸਮਾਂ ਤੇ ਸੰਵਾਦ**, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ, ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਹਿਰੂ, **ਨਾਵਲ ਦੀ ਵਿਧਾ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ, **ਮੁੱਢਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ: ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਅਧਿਐਨ**, ਪੰਕਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ, **ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਸੰਦਰਭ ਕੋਸ਼**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖਾਹਰਾ (ਸੰਪਾ.), **ਕੌਰਵ ਸਭਾ: ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ (ਸੰਪਾ.), **ਮਿੱਤਰ ਸੈਨ ਮੀਤ ਦੇ ਨਾਵਲ ਕੌਰਵ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ**, ਲਾਹੌਰ ਬੁਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।

ਐਮ. ਫਿਲ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)
MPPB-614G: ਪੇਪਰ ਚੌਥਾ, ਆਪਸ਼ਨ-VII
ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ 2-2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਉੱਤਰ 6-7 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ 18 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ, ਤੀਸਰਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਭਾਗ 19-19 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਟਰਮ ਪੇਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਬਾਣੀ ਰੂਪਾਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ, ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਖੋਜਾਰਥੀ ਧਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਬਾਣੀ ਰੂਪਾਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਖੋਜਾਰਥੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ, ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

**ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ
ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ**

ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ: ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ
(ੳ) ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ: ਇਤਿਹਾਸ
(ਅ) ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
(ੲ) ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ: ਰੂਪਾਕਾਰ
(ਸ) ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ: ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ

ਭਾਗ ਦੂਜਾ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੁਝਾਣ
(ੳ) ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਵਿਆਖਿਆ
(ਅ) ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਵਿਆਖਿਆ
(ੲ) ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵਿਆਖਿਆ

ਭਾਗ ਤੀਸਰਾ

ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਧਿਐਨ
(ੳ) ਧਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ
(ਅ) ਬਾਣੀ ਤੇ ਕਾਵਿ

ਭਾਗ ਚੌਥਾ

ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ
(ੳ) **ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ** : ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
(ਅ) **ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ** : ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਕੋਹਲੀ, ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ), ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਧਿਐਨ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਣੀ ਸੰਸਾਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਵੈੱਲਵਿਸ਼ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਦਿੱਲੀ।
- ਜੋਧ ਸਿੰਘ (ਭਾਈ), ਗੁਰਮਤਿ ਨਿਰਣੈ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਆਧਾਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।